

Minister

Directie

Contactpersoon

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

nota

Beslispuntennota consultatie wet toekomst pensioenen
(deel 2)

.....
Akkoord SG/DG

Bijlagen

1. Memo bezwaarrecht bij invaren
2. Memo gesloten fondsen en invaren
3. Memo Invaren en externe waardeoverdrachten.

.....
1. Status nota

Ter beslissing

2. Aanleiding

Eerder hebben wij enkele beslispunten naar aanleiding van de verwerking van de internetconsultatie wet toekomst pensioenen aan u voorgelegd. In deze nota volgt een volgende serie met beslispunten (rondom invaren en contract). Tevens is in deze nota de stand van zaken toegelicht op enkele thema's die nog in bewerking zijn (waaronder nabestaandenpensioen en zzp-experimenten).

Wij hebben de strekking van onderstaande beslispunten eerder met sociale partners besproken in een informeel overleg. Daarbij zijn vooralsnog bij geen van onderstaande beslispunten blokkades naar voren gekomen. Na bespreking met u, zijn wij voornemens om op 10 mei nogmaals informeel stil te staan bij deze voorstellen. Op 14 mei is er een stuurgroepbijeenkomst gepland waarin deze voorstellen op stuurgroepniveau kunnen worden besproken. Ook staat er op 31 mei nog een (naar verwachting laatste) stuurgroepvergadering gepland. Indien gewenst kunnen daarna een bestuurlijk- en een bewindsliedenoverleg plaatsvinden. Wij streven ernaar het wetsvoorstel uiterlijk half juni uit te kunnen sturen voor de toetsen (DNB, AFM, Belastingdienst, College voor de Rechten van de Mens, Raad voor de Rechtspraak, aanvullende zienswijze ATR, AP).

Deze nota is als volgt opgebouwd. Onder 3 vindt u vijf beslispunten. Deze zijn nader toegelicht onder punt 4. Onder punt 5 vindt u de stand van zaken op enkele nog openstaande thema's. Tevens zijn er drie memo's bijgevoegd met nadere informatie bij de drie invaaronderwerpen.

3. Beslispunten

- A. Door een aantal partijen is in de consultatie voorgesteld om het bieden van inflatiebescherming in het nieuwe contract mogelijk te maken. Dit kan leiden tot welvaartswinst, maar brengt ook verschillende bezwaren met zich mee: beperkte markt beschikbaar (daardoor geen objectieve marktprijs), prijzen moeten daardoor (subjectief) worden vastgesteld, wat voer is voor politiek debat en herverdeling tussen persoonlijke vermogens kan veroorzaken en het komt de uitlegbaarheid van het contract niet ten goede. Het risico bestaat dat een aantal discussies die mede reden zijn om het huidige contract af te schaffen, via het bieden van ruimte voor inflatiebescherming het nieuwe stelsel weer binnensluipen. Onzes inziens lijken de voordelen niet op te wegen

tegen de nadelen. Wij adviseren om die reden om de mogelijkheid tot het delen van inflatiebescherming niet mogelijk te maken in het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel bevat overigens al een aantal elementen die ook inflatiebescherming kunnen bieden (zie toelichting).

- B. In een eerdere nota hebben wij u geadviseerd de solidariteitsreserve in de WVP ook mogelijk te maken voor andere uitvoerders. U was daar in beginsel mee akkoord, maar vraag daarbij was nog wel hoe de contractspartijen daarop zouden reageren. Wel is van belang dat duidelijk moet worden gemaakt dat de functie van de reserve in de WVP vaak anders is dan bij het nieuwe contract (minder gericht op IGR, meer gericht op gladstrijken van fluctuaties). Daarnaast lijkt het vullen uit overrendement niet wenselijk als deelnemers zelf keuzes kunnen maken in het beleggingsbeleid. Wij adviseren om een optionele collectieve reserve in de WVP mogelijk te maken voor alle uitvoerders onder de voorwaarden 1) dat deze in de WVP de naam 'egaliseringsreserve' krijgt en 2) wanneer in WVP-contract sprake is van beleggingsvrijheid voor de deelnemer de reserve uitsluitend gevuld mag worden uit premie.
- C. In het wetsvoorstel wordt het individuele bezwaarrecht bij invaren (de omzetting van bestaande pensioenaanspraken en -rechten in pensioenvermogen bij fondsen) geschrapt om daarmee de transitie uitvoerbaar te houden en ervoor zorg te dragen dat vanuit het individueel deelnemersbelang de welvaartseffecten van het nieuwe contract meteen van toepassing zijn op de bestaande pensioenaanspraken en -rechten. Wij adviseren u het wetsvoorstel op dit punt vooralsnog niet aan te passen, wel zullen bepaalde onderdelen in de MvT nader worden toegelicht. De mogelijkheid van het hoorrecht zullen we met sociale partners bespreken t.a.v. uitvoerbaarheid.
- D. In de reacties op de internetconsultatie is meerdere keren opgeroepen om invaren ook mogelijk te maken bij reeds gesloten pensioenfondsen. Een collectieve waardeoverdracht bij gesloten fondsen is echter nu ook mogelijk als er nog een betrokken werkgever is en dit zal ook bij invaren zo zijn. Voor zover de oproep zich richt om gesloten fondsen zelfstandig te laten besluiten tot invaren als de werkgever niet aanwezig is, adviseer we om dit niet over te nemen.
- E. Het wetsvoorstel faciliteert de omzetting van aanspraken op uitkering in aanspraken op vermogen binnen hetzelfde pensioenfonds (invaren). In de reacties op de internetconsultatie van het wetsvoorstel is gevraagd het invaren (standaardpad invaren) ook mogelijk maken te maken bij collectieve waardeoverdrachten waarbij naast de omzetting naar pensioenvermogen ook een overdracht naar een andere pensioenuitvoerder wordt gerealiseerd (externe waardeoverdracht). Wij adviseren dit niet over te nemen.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

4. Toelichting op de beslispunten

A. Inflatierisico in het nieuwe stelsel

- Inflatie is een wezenlijk risico voor deelnemers in een pensioenfonds. PFZW en Cardano hebben in de consultatie aangegeven graag ruimte te krijgen om inflatiebescherming te bieden. De Pensioenfederatie heeft wat voorzichtiger aangegeven dat onderzocht zou moeten worden of het delen van inflatierisico meerwaarde heeft.
- Hoewel de doelstelling niet ter discussie staat (inflatiebescherming kan welvaartswinst opleveren), is de vormgeving van inflatiebescherming complex. Dit komt omdat er geen Nederlandse inflatiebeleggingen (inflation-linked bonds) beschikbaar zijn en de Europese markt voor deze producten klein is. Alleen voor korte looptijden is enige markt beschikbaar. Er zijn praktische hindernissen, waardoor optimale inflatiebescherming niet mogelijk is.

- Daarom moet inflatiebescherming via risicodeling binnen een fonds worden georganiseerd en geprijsd. Met andere woorden: de ene deelnemer moet het inflatierisico van de andere deelnemer binnen een fonds dragen. Een pensioenfonds moet daarom afspraken maken tussen generaties, zo dragen de jongeren (een deel van) het inflatierisico van de ouderen. Om te voorkomen dat er eenzijdig geld wordt overgeheveld van jong naar oud, moet er een evenwichtsprijs worden bepaald. Bij lage inflatie of deflatie moeten jongeren een vergoeding krijgen op basis van die prijs (risicobeloning), bij hoge inflatie betalen zij juist een inflatievergoeding aan gepensioneerden.
- Omdat er geen objectieve marktprijs bestaat voor inflatierisico, moet die prijs door fondsen zelf of centraal door de overheid of toezichthouder subjectief worden bepaald. Aanpassing ervan resulteert direct in ex-ante herverdeling. Dit lijkt voer voor politiek debat (denk aan de UFR-discussie).
- Herverdeling is wat minder bezwaarlijk als deling van inflatierisico mogelijk gemaakt wordt middels de solidariteitsreserve, aangezien daarbinnen een bepaalde mate van ex-ante herverdeling wettelijk is toegestaan. Indirect wordt de mate van herverdeling door de minima en maxima op de reserve van respectievelijk 0% en 15% begrensd. Dat neemt niet weg dat ook met deze begrenzingsen nog steeds forse vermogensstromen tussen deelnemers onderling en met pensioengerechtigden kunnen bestaan.
- Een ander belangrijk nadeel is dat er vraagtekens zijn of het nieuwe contract er beter uitlegbaar door wordt, ook indien inflatierisico wordt gedeeld middels de solidariteitsreserve. Inflatiebescherming komt bovenop een rendement op beleggingen (bescherming voor renterisico en overrendement) en op sterfte. Zo kan het bijvoorbeeld zijn dat in een bepaald scenario sprake is van inflatie en gepensioneerden er desondanks in koopkracht op achteruit gaan. Als de afgesproken prijs voor inflatie 2% is, dan zijn de gepensioneerden beschermd tegen inflatie hoger dan 2%, en betalen ze een prijs onder de 2%. Een gerealiseerde inflatie van 1% zou dan kunnen betekenen dat de ingegane uitkeringen verlaagd moeten worden. Ook de rol van het overrendement in het nieuwe contract wordt minder duidelijk, omdat dit eveneens als functie heeft om pensioenen te laten stijgen ten behoeve van koopkrachtbehoud. Kunnen deelnemers en gepensioneerden de aanpassingen van hun persoonlijke pensioenvermogen of ingegane uitkering nog wel volgen met zoveel factoren?
- Het is daarom de vraag of de voordelen van (een moeilijk vorm te geven) inflatiebescherming opwegen tegen de problemen en discussies die via de achterdeur het stelsel weer binnensluipen. Per saldo lijken de voordelen niet op te wegen tegen de nadelen. Wij stellen om die reden voor om de mogelijkheid tot het delen van inflatiebescherming niet mogelijk te maken in het wetsvoorstel.
- Mocht tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel blijken dat er een brede politieke wens bestaat om toch een vorm van inflatiebescherming te bieden, ondanks de gebrekkigheid, risico's, extra complexiteit en moeilijke uitlegbaarheid, dan zou eventueel teruggevallen kunnen worden op de genoemde vormgeving via de solidariteitsreserve.
- Er zijn bovendien al alternatieve mechanismen beschikbaar om pensioenen te beschermen tegen inflatie, die onderdeel zijn van het huidige wetsvoorstel. Het eerdergenoemde overrendement, waardoor pensioenen kunnen stijgen. Daarnaast een inflatie-afslag op het projectierendement, waarmee een jaarlijks stijgende uitkering kan worden ingekocht. Ten slotte kan een pensioenuitvoerder zelf besluiten om inflatiegerelateerde beleggingen op te nemen in de beleggingsportefeuille, voor zover beschikbaar, die via het (over)rendement - wat minder gericht - deels inflatiebescherming kunnen bieden.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

B. Collectieve reserve in de WVP

- In de consultatieversie van het wetsvoorstel wordt alleen aan verplichtgestelde fondsen ruimte geboden om optioneel een solidariteitsreserve toe te voegen aan de WVP. Argument hiervoor is dat hiermee de verplichtstelling beter geborgd is voor deze fondsen als ze de WVP willen uitvoeren. Daarmee is de vraag echter niet beantwoord waarom andere pensioenuitvoerders (opf-en, apf-en, verzekeraars) geen gebruik zouden mogen maken van deze optie.
- In de consultatiereacties is door ongeveer 20 partijen (met name opf-en) verzocht om aanpassing van het wetsvoorstel, zodat ook zij gebruik kunnen maken van een optionele solidariteitsreserve in combinatie met de WVP. Dit geeft aan dat er in het veld een vrij brede behoefte aan bestaat. In een eerdere nota hebben wij u geadviseerd de solidariteitsreserve in de WVP ook mogelijk te maken voor andere uitvoerders. U was daar in beginsel mee akkoord, maar vraag daarbij was nog wel hoe de contractspartijen daarop zouden reageren.
- Het eerdere standpunt dat ruimte voor een optionele solidariteitsreserve in de WVP voor andere partijen dan verplichtgestelde fondsen niet wenselijk is, lijkt te zijn losgelaten.
- Wel wordt vanuit aangegeven dat de naam "solidariteitsreserve" niet gebruikt zou moeten worden, omdat de functie van de reserve in de WVP vaak wat anders lijkt dan in het nieuwe contract (primair: intergenerationale risicodeling). In de WVP lijkt het vaak nog meer om het gladstrijken van fluctuaties te gaan.
- Daarnaast biedt de WVP de mogelijkheid om meerdere beleggingsprofielen voor deelnemers te bieden. Van minder tot meer risicovol. In dat geval is de optie om de solidariteitsreserve te vullen uit (over)rendement niet wenselijk, omdat vergelijkbare deelnemers dan in verschillende mate gaan bijdragen aan de reserve, afhankelijk van het door hen gekozen beleggingsprofiel en het op basis daarvan behaalde rendement.
- Wij stellen dan ook voor om een optionele collectieve reserve in de WVP mogelijk te maken voor alle pensioenuitvoerders onder de volgende twee voorwaarden:
 - De optionele collectieve reserve krijgt in de WVP de naam 'egalisereserve' (i.p.v. 'solidariteitsreserve')
 - In geval in een WVP-contract meerdere beleggingsprofielen worden aangeboden of de deelnemer volledige beleggingsvrijheid heeft, mag de egalisereserve uitsluitend gevuld worden uit premie (max. 10% totale premiesom).

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

C. Vervallen individueel bezwaarrecht

- In het wetsvoorstel wordt het individuele bezwaarrecht bij de omzetting van de huidige pensioenaanspraken en -rechten in pensioenvermogen geschrapt om daarmee de transitie uitvoerbaar te houden en ervoor zorg te dragen dat de welvaartseffecten van het nieuwe contract meteen van toepassing zijn op de bestaande pensioenaanspraken en -rechten. Wij adviseren u het wetsvoorstel op dit punt niet aan te passen, wel zullen bepaalde onderdelen in de MvT nader worden toegelicht.
- Uit de consultatiereacties en de bijeenkomst met de juristen op 22 maart 2021 kan geconcludeerd worden dat de gekozen route juridisch houdbaar is maar dat het maatschappelijk draagvlak voor deze route (met name, maar niet uitsluitend, onder ouderen) mogelijk ontbreekt.
- Deze mogelijke maatschappelijke onvrede vindt niet alleen zijn oorsprong in het schrappen van het individuele bezwaarrecht, maar houdt ook verband met onvrede uit het verleden (geen indexaties, kortingsdreiging) en explicietere toedeling van risico's in de nieuwe contracten.
- De Pensioenfederatie en de vakbonden pleiten mede vanwege de uitvoerbaarheid en het perspectief van het collectief (behoud van

gemeenschappelijke solidariteit) sterk voor invaren zonder individueel bezwaarrecht. Zij menen aanvullend dat de deelnemer mogelijk zijn keuze niet kan overzien en bezwaar zal maken terwijl hij daarmee op de lange termijn slechter af is in het oude stelsel.

- We hebben onderzocht of een variant waarbij het individuele bezwaarrecht gehandhaafd blijft werkbaar is vanuit zowel uitvoerings- als deelnemersbelang. De deelnemer zal zich mogelijk wel gehoord voelen nu hij bezwaar kan maken. Deelnemers blijven dan achter in een pensioenfonds waar geen pensioenpremie meer binnenkomt en waar het pensioenfonds (daarom) defensiever zal gaan beleggen. Door achter te blijven in het oude stelsel zijn deelnemers op termijn financieel (veel) slechter af en dat achten wij niet uitlegbaar. Het individuele bezwaarrecht is niet in het belang van de deelnemers. De overheid is verantwoordelijk voor het pensioenstelsel en moet een dergelijk nadelig gevolg niet laten ontstaan.
- Daarnaast zijn er voor wat betreft de besluitvorming binnen het voorgestelde standaardpad voor invaren bezwaren geuit tegen het hoorrecht voor verenigingen van gepensioneerden en slapers. Wij adviseren desalniettemin het hoorrecht te laten bestaan, omdat dit cao-partijen dwingt om de belangen van deze groepen serieus mee te wegen. Daarnaast lijkt het ons – gegeven de (vermeende) maatschappelijke onrust inzake het laten vervallen van het individueel bezwaarrecht niet wenselijk om voorgestelde versterking van de positie van gepensioneerden te laten vervallen. Evenwel moet voorkomen worden dat het hoorrecht als procedurele hindermacht kan worden ingezet. Geborgd moet zijn dat het aansluit bij het beoogde doel. We zullen dit ook nader met sociale partners bespreken. Daarnaast adviseren wij het standaardpad verder niet uit te breiden of aan te passen.
- Deze motivering zullen we explicieter maken in de memorie van toelichting.
➔ *Een nadere onderbouwing is te vinden in het bijgevoegde memo.*

D. Invaren bij gesloten fondsen

- Het wettelijk systeem bij waardeoverdrachten in het algemeen, dus niet alleen bij invaren in het kader van de transitie naar het nieuwe stelsel, gaat uit van een strikte bevoegdheidsverdeling tussen sociale partners/werkgever enerzijds en pensioenfondsen anderzijds. De sociale partners/werkgever kunnen verzoeken om de pensioenaanspraken om te zetten naar een ander pensioencontract (invaren) en het pensioenfonds beoordeelt het verzoek en besluit vervolgens tot invaren. Zonder verzoek van sociale partners mag een pensioenfonds niet zelfstandig besluiten tot invaren.
- Er zijn op dit moment circa 20 à 25 gesloten fondsen. Bij een deel van de gesloten fondsen is nog wel een werkgever betrokken, waarmee in principe de reguliere besluitvorming kan worden gevolgd en ook invaren mogelijk is.
- Indien er geen werkgever meer betrokken is bij het fonds, kan er geen verzoek worden gedaan aan het pensioenfonds om een nieuwe pensioenregeling overeen te komen en in te varen. In zo'n geval achten wij het niet wenselijk om de wetgeving zo aan te passen dat dit wel mogelijk gemaakt zou kunnen worden. We zien hiervoor minimaal drie redenen:
 1. Gesloten fondsen geven als argument dat zij noodgedwongen achter moeten blijven in het oude pensioenstelsel. Hiervoor is reeds een alternatief. Gesloten fondsen kunnen voorafgaand aan de transitie liquideren en de verplichtingen elders onderbrengen, maar dan kan bij die liquidatie de pensioenregeling niet worden gewijzigd.
 2. Invaren zonder verzoek van de sociale partners/werkgever zou als ongewenst neveneffect kunnen hebben dat sociale partners/werkgevers zich eenvoudig kunnen onttrekken aan hun verplichtingen door geen verzoek tot invaren doen en te verwachten dat het pensioenfonds zelf deze besluiten gaat nemen. Sociale partners/werkgevers zijn dan geen verantwoording verschuldigd aan hun werknemers.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

3. Het aantal gesloten fondsen waarbij geen werkgever meer betrokken is, is relatief beperkt.

→ *Een nadere onderbouwing is te vinden in het bijgevoegde memo.*

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

E. Standaardpad invaren niet voor externe waardeoverdrachten

- Als overheid willen we de omzetting, eenmalig, faciliteren (door onder meer afschaffen van individueel bezwaarrecht) omdat nagenoeg alle pensioenregelingen nu tegelijkertijd moeten worden omgezet. De activa binnen het pensioenfonds worden op dat moment verdeeld over de bij het pensioenfonds aangesloten werknemers, slapers en pensioengerechtigden.
- Het standaard invaarpad faciliteert de omzetting van opgebouwd pensioen naar pensioenvermogen zonder dat de individuele deelnemer hier tegen bezwaar kan maken. Het invaren heeft betrekking op de bij het pensioenfonds aanwezige deelnemerspopulatie. De financiële positie van dat pensioenfonds bepaalt de hoogte van eventuele compensatie en de mate van herverdeling.
- De stelselwijziging is niet ingegeven om een verschuiving in het landschap (marktaandeel) van pensioenuitvoerders te faciliteren. Het staat sociale partners vrij om de nieuwe pensioenregeling bij een andere pensioenuitvoerder onder te brengen via het geldende wettelijk kader, maar niet via het eenmalige standaardpad invaren. In dat geval geldt dat de individuele deelnemer moet instemmen.

→ *Een nadere onderbouwing is te vinden in het bijgevoegde memo.*

5. Stand van zaken openstaande thema's

Bepaling risicohouding

- In het wetsvoorstel is opgenomen dat fondsen de risicohouding van de deelnemers moeten vaststellen op basis van het risicopreferentieonderzoek. In de consultatiereacties zijn op dit punt met name twee soorten opmerkingen ontvangen. In de eerste plaats worden volgens sommige partijen in het wetsvoorstel te veel verschillende soorten termen door elkaar gebruikt, zoals risicoprofiel, risicobereidheid, risicotolerantie en risicodraagvlak. In de tweede plaats wordt het wenselijk geacht dat een fondsbestuur voldoende beleidsvrijheid moet krijgen bij het vaststellen van de risicohouding. Tegelijkertijd blijft het van belang om dit voldoende in te kaderen om aansluiting te houden tussen de risicohoudingen en de inrichting van het beleggingsbeleid en de toedelingsregels.
- In reactie hierop hebben we het aantal begrippen dat in het wetsvoorstel wordt gehanteerd flink gereduceerd, wat de begrijpelijkheid en de leesbaarheid van de tekst ten goede komt. In de teksten wordt nu alleen nog gesproken van het risicopreferentieonderzoek en van risicohouding (bestaande uit welk risico "kunnen" en welk risico "willen" deelnemers dragen). Dit sluit overigens niet uit dat het in lagere regelgeving nodig kan zijn nog wel een aantal begrippen nader te definiëren.
- Daarnaast zal nader worden toegelicht dat de risicopreferentieonderzoeken input zijn bij het vaststellen van de risicohouding, maar dat de risicohouding niet een-op-een hoeft te volgen uit deze onderzoeken. Met andere woorden: fondsbestuurders behouden, in overleg met fondsorganen, dus een zekere mate van beleidsvrijheid bij het bepalen van de risicohouding.

Premie-uitkerings- en premie-kapitaalovereenkomst

- Verzekeraars bieden op dit moment premieregelingen aan die deelnemers in de opbouwfase de mogelijkheid bieden om met het pensioenkapitaal een (uitgestelde) vaste pensioenuitkering aan te kopen. Hiermee combineren verzekeraars een verbeterde premieregeling met een premie-uitkeringsovereenkomst. In deze overeenkomsten kunnen deelnemers flexibel kiezen of ze de pensioeninleg door laten beleggen of gebruiken voor een kapitaal of vaste uitkering vanaf pensioendatum. Het wetsvoorstel maakt dit

onmogelijk. Het biedt nog wel de mogelijkheid om een premie-uitkeringsovereenkomst aan te bieden, maar niet meer in combinatie met een WVP-contract.

- Het Verbond van Verzekeraars dringt in de internetconsultatie en in ons periodieke overleg over uitvoeringsaspecten aan op behoud van de mogelijkheid voor deelnemers om hun pensioenkapitaal 'tussentijds' (vóór de pensioendatum) om te zetten in een vaste, gegarandeerde pensioenuitkering. Zij zouden anders een aanzienlijk deel van de overeenkomsten moeten wijzigen.
- Het Verbond verzoekt om de premie-kapitaal en premie-uitkeringsovereenkomst onder te brengen onder de WVP. Deze optie zou ook pensioenfondsen toegang geven tot de premie-uitkeringsovereenkomst, waarmee de huidige uitkeringsovereenkomst materieel vrijwel volledig in stand kan blijven. Dit lijkt ons onwenselijk en is niet in lijn met de beoogde doelen van het wetsvoorstel.
- Om verzekeraars op uitvoeringsvlak tegemoet te komen hebben wij hen het idee voorgelegd om – naast het nieuwe contract en de WVP – een derde pensioencontract wettelijk mogelijk te maken, dat alleen door verzekeraars kan worden uitgevoerd, op grond waarvan deelnemers – onder bepaalde voorwaarden – vanaf 10 jaar vóór pensioendatum een (uitgestelde) vaste pensioenuitkering kunnen inkopen. Onderdeel van dit idee is dat de 'gewone' premie-uitkeringsovereenkomst, waarbij de deelnemer bij iedere premiebetaling een vaste, uitgestelde pensioenuitkering verwerft, en de premie-kapitaalovereenkomst komen te vervallen. Het Verbond zal dit idee met zijn leden bespreken en ons over de uitkomst informeren.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

Stand van zaken nabestaandenpensioen

- Over alle onderwerpen rondom het nabestaandenpensioen is de afgelopen weken veelvuldig overleg gevoerd met zowel pensioenuitvoerders als sociale partners, DNB en Netspar. In het regulier PO van 25 maart hebben we verschillende onderwerpen met u doorgenomen. Deze nota geeft een stand van zaken op deze sub-onderwerpen.

Maatregelen om financiële risico's bij life events te mitigeren

- In de internetconsultatie zijn veel reacties gekomen op de uitvoerbaarheid van de voorstellen die we gedaan hebben om bij einde dienstverband de risico's te verkleinen (verschillende uitloopdekkingen), en ook op de verantwoordelijkheid die we daarvoor van de deelnemer zelf vereisen.
- Wij maken ons de meeste zorgen over de verantwoordelijkheid die we neerleggen bij de deelnemer, en de consequenties wanneer de deelnemer die verantwoordelijkheid niet neemt (bewust of onbewust). Dit is onderdeel van bespreking met sociale partners. Daarom zijn we een alternatief aan het onderzoeken waarbij het opgebouwde kapitaaldeel ook beschikbaar is voor de aankoop van een nabestaandenpensioen, wanneer de deelnemer voor de pensioendatum komt te overlijden. Deze constructie wordt toegepast bij de pensioenfondsen in de uitzendbranche (StiPP en Flexsecurity). Consequentie is dat hiermee een (beperkte) kapitaaldekking blijft bestaan. Dat is niet volledig in overeenstemming met het advies van de Star, dat pleit voor volledige risicodekking.

Transitie van oud naar nieuw kader voor nabestaandenpensioen

- Dit betreft één van de lastigste onderdelen uit het wetsvoorstel. We hebben hierover intensief contact gehad met pensioenuitvoerders en sociale partners. Op maandag 10 mei bespreken we in een gezamenlijk overleg met pensioenuitvoerders en sociale partners de (on)mogelijkheden voor de transitie.

Uniformering partnerbegrip

- Recent hebben we met de uitvoerders over de uniformering van het partnerbegrip gesproken. Pensioenuitvoerders hebben heel duidelijk aangegeven dat het begrip 'gezamenlijke huishouding' dat we geïntroduceerd hebben voor hen niet uitvoerbaar is. Invulling van dit begrip is te subjectief en te bewerkelijk.
- Een gesprek tussen SZW en de Belastingdienst / Toeslagen heeft er toe geleid dat we nadenken over meer objectieve criteria voor de definitie van ongehuwd samenwonenden. Deze denkwijze werd omarmd door de pensioenuitvoerders.
- Het Verbond en de Federatie werken aan een nadere invulling van een partnerdefinitie langs deze lijnen. Echter blijven zij wel vasthouden aan de aanmeld (- en afmeldplicht) van een partner. Ze hebben duidelijk gemaakt waarom het voor hen in de uitvoering relevant is om te weten wie de partner is (o.a. vanwege de nieuwe regels uit het wetsvoorstel pensioen bij scheiden).
- Ze begrijpen ook dat wij beleidsmatig de aanmeldplicht niet als voorwaarde in het wettelijke partnerbegrip willen opnemen. Zij zien het meer als een informatieverplichting vanuit de deelnemer richting de pensioenuitvoerder. Kortom, onze denkrichtingen zitten niet meer zo heel ver uiteen, het is alleen zaak om goed te overdenken hoe we dit in de wetgeving kunnen vastleggen.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

Onderzoek naar maatwerk in de NP-uitkering

- Met sociale partners was afgesproken onderzoek te doen naar maatwerk bij NP-uitkeringen. Met sociale partners is afgesproken dat inzichten uit dit onderzoek niet in de aankomende versie van het wetsvoorstel wordt verwerkt, eerst worden inzichten opgedaan. Het onderzoeksbureau Kantar heeft middels een screening een eerste selectie gemaakt van personen die geïnterviewd kunnen worden. Het betreft nabestaanden van wie hun partner tussen een jaar en vijf jaar geleden is overleden. Medio juni verwachten we een eerste concept rapport vanuit het onderzoeksbureau. Sociale partners, met name de werkgevers, zijn nog altijd erg geïnteresseerd naar de uitkomsten van het onderzoek.

Stand van zaken zzp-experimenten

- In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om experimenten te faciliteren waarbij het mogelijk wordt voor zelfstandigen om zich vrijwillig aan te sluiten bij een pensioenregeling in de tweede pijler.
- De inbreng illustreert dat verschillend wordt gedacht over de gewenste en juridische mogelijke ruimte voor vrijwillige aansluiting door zelfstandigen in de tweede pijler. Hierin staat aan de ene kant van het spectrum de wens om zoveel mogelijk ruimte te bieden voor experimenten (o.a. automatische aansluiting van zelfstandigen in een pensioenregeling) en aan de andere kant van het spectrum dat terughoudendheid moet worden betracht met het oog op onder meer de taakafbakening en verplichtstelling en de visie dat pensioenopbouw van zelfstandigen primair in de derde pijler dient plaats te vinden.
- Door de Pensioenfederatie zijn vier concrete voorstellen gedaan om het wetsontwerp van de experimenten dat er nu ligt uit te breiden. Zij worden hierin gesteund door de vakbonden.
- Het Verbond van Verzekeraars, samen met ████████ vertegenwoordigen de andere kant van het spectrum. Hun grootste bezwaar is mogelijke strijdigheid van aansluiting van zelfstandigen in de tweede pijler met de taakafbakening en marktordening en kans op misbruik van marktmacht door verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen.
- Mede gezien het diverse beeld van de internetconsultatie, is hierover op 19 maart met de stuurgroep gesproken. Gesproken is over een gewenste inrichting van de pensioenmarkt voor zelfstandigen zodat dit kan worden betrokken bij de verdere uitwerking van de experimenteerwetgeving.
- Er kwam geen eenduidig beeld uit de stuurgroep. Wel werden het doel van de experimenten (pensioenopbouw zelfstandigen stimuleren) en de

- randvoorwaarden (o.a. voorkomen strijdigheid (Europees) mededingingsrecht en het onder druk zetten van de verplichtstelling) onderschreven.
- Met de stuurgroep is afgesproken dat SZW met relevante betrokkenen zal bezien op welke manier experimenten kunnen worden vormgegeven, rekening houdend met door stuurgroep herkende doelstellingen en randvoorwaarden. In een volgende stuurgroep zal worden toegelicht hoe en op welke wijze zelfstandigen in de tweede pijler vrijwillig kunnen aansluiten.
 - Eind april/begin mei vinden daartoe gesprekken plaats tussen DG Werk en bestuurders van drie fondsen die willen experimenteren [redacted]. Doel van de gesprekken is uit te stralen dat we de betrokkenheid en de wil om te experimenteren op prijs stellen. Door middel van het gesprek willen we uitstralen dat we hun vragen en bezwaren bij de conceptwetgeving serieus nemen. Doel is ook dat ze zelf gaan nadenken over wat nog wel kan.
 - Met de fondsen hopen we te komen tot een voor alle partijen acceptabel voorstel. Dit voorstel zal vervolgens met de stuurgroep worden besproken. Het eerste gesprek heeft plaatsgevonden met het bestuur van het ABP en dat is constructief verlopen.

Directie

Datum

26 april 2021

Onze referentie

2021-0000072459

Stand van zaken regeling premievrije voortzetting deelname bij arbeidsongeschiktheid

- In het nieuwe stelsel is het na afloop van de transitieperiode niet meer toegestaan om pensioenaanspraken op te bouwen in een uitkeringsovereenkomst. Dit levert daarmee onbedoelde belemmeringen op voor de premievrije voortzetting van de deelname bij arbeidsongeschiktheid, in het bijzonder voor ingegane gevallen.
- We bezien in overleg met vertegenwoordigers van pensioenfondsen en verzekeraars hoe die belemmeringen kunnen worden weggenomen. Wij streven ernaar om dit mee te nemen in de volgende versie.

Stand van zaken transitie-ftk

Met betrekking tot het transitie-ftk zijn er twee punten die in de laatste stuurgroep door [redacted] zijn opgebracht:

- In het aangepaste transitie-ftk is opgenomen dat als de afspraken over de overstap naar een nieuw contract vastliggen in het implementatieplan een fonds dat een te lage dekkingsgraad heeft een onvoorwaardelijke en ongespreide korting moet doorvoeren. Het fonds weet immers welke dekkingsgraad nodig is voor de gewenste transitie en met een dergelijke korting wordt die dekkingsgraad met grote zekerheid behaald. [redacted] heeft echter een voorkeur voor een voorwaardelijke en gespreide korting en geeft daarbij aan dat de financiële situatie zich gunstiger kan voordoen waardoor de korting mogelijk lager uitvalt in het resterende jaar. Wij zijn voorstander van het behouden van de onvoorwaardelijke en ongespreide korting. Immers, het gaat om slechts één (extra) jaar waarover een eventuele korting gespreid kan worden en de financiële situatie ontwikkelt zich vrijwel nooit gunstiger dan geraamd door pensioenfondsen in hun herstelplannen. Bovendien, als de korting voorwaardelijk is, kan de situatie ontstaan dat vlak voor het invaren een stevige inhaalslag moet worden gemaakt, waardoor weer druk ontstaat om die korting te voorkomen. Met DNB wordt bezien of een alternatief mogelijk is.
- [redacted] vraagt of het mogelijk is de verlaagde indexatiedrempel van het transitie-ftk al in 2022 toe te passen, mochten de Kamers het wetsvoorstel al gedurende dat jaar goedkeuren. In eerste inschatting lijkt dit in theorie mogelijk (de wet kan op dat moment immers in werking treden), maar welke aanpassingen in de conceptwet daarvoor nodig zijn, moet nog worden onderzocht. Ook dient hierover met AFM en DNB te worden overlegd of dit vanuit toezichtsoptiek werkbaar is. Er kunnen nog geen concrete toezeggingen worden gedaan.
- 10 mei is een overleg met DNB, FIN om de laatste punten te bespreken.